

ΜΑΘΗΜΑ 13

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 3 ΑΝΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ σε -ας και -ας

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΤΑ ΑΝΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά έχουν δύο θέματα· ένα στον ενικό, ένα στον πληθυντικό.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΑΝΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ σε -ας

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	ο παπάς	ο μπάρμπας
Γενική	του παπά	του μπάρμπα
Αιτιατική	τον παπά	τον μπάρμπα
Κλητική	(ώ) παπά	(ώ) μπάρμπα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	οι παπάδες	οι μπαρμπάδες
Γενική	των παπάδων	των μπαρμπάδων
Αιτιατική	τους παπάδες	τους μπαρμπάδες
Κλητική	(ώ) παπάδες	(ώ) μπαρμπάδες

- Σύμφωνα με το "παπάς" κλίνονται τα:
ψαράς, γαλατάς, σφουγγαράς, καστανάς, αμαξάς, μαρμαράς, ραγιάς, βοριάς, μουσαμάς, κουμπαράς, χαλβάς, χουρμάς, ταραμάς, κλπ.

Σύμφωνα με το "μπάρμπας" κλίνεται και ο κάλφας.
(Κάλφας λέγεται ο βοηθός του μάστορα· ο μαθητευόμενος τεχνίτης που έχει ήδη μάθει την δουλειά και είναι ένα σκαλί πιο κάτω από τον μάστορα.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η λέξη "πατέρας", σε πιο λαϊκή μορφή, κλίνεται επίσης όπως ο "μπάρμπας" (ο πατέρας - οι πατεράδες, των πατεράδων, κλπ).
2. Τα αρσενικά ανισοσύλλαβα σε -ας, στην γενική του πληθυντικού τονίζονται στην παραλήγουσα, ακολουθώντας τον γενικό κανόνα που λέει ότι η γενική του πληθυντικού δεν τονίζεται στην προπαραλήγουσα.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΑΝΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ σε -ης

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	ο καφετζής	ο βαρκάρης	ο φούρναρης
Γενική	του καφετζή	του βαρκάρη	του φούρναρη
Αιτιατική	τον καφετζή	τον βαρκάρη	τον φούρναρη
Κλητική	(ώ) καφετζή	(ώ) βαρκάρη	(ώ) φούρναρη
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	οι καφετζήδες	οι βαρκάρηδες	οι φουρνάρηδες
Γενική	των καφετζήδων	των βαρκάρηδων	των φουρνάρηδων
Αιτιατική	τους καφετζήδες	τους βαρκάρηδες	τους φουρνάρηδες
Κλητική	(ώ) καφετζήδες	(ώ) βαρκάρηδες	(ώ) φουρνάρηδες

- Σύμφωνα με το "καφετζής" κλίνονται τα:
γανωματής, μπαλωματής, κουλουρτζής,πραματευτής, γλακατζής, καταφερτζής, ατζαμής, κλπ.

Σύμφωνα με το "βαρκάρης" κλίνονται τα:
νοικοκύρης, μανάβης, περιβολάρης, τιμονιέρης, καμηλιέρης, πατερούλης, παππούλης, κλπ.

Σύμφωνα με το "φούρναρης" κλίνεται το "κοτζάμπασης". (Οι κοτζάμπασηδες ήταν οι πρόεδροι των χωριών και των κοινοτήτων κατά την Τουρκοκρατία.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΝΙΣΜΟ

Τα παροξύτονα και προπαροξύτονα ανισοσύλλαβα σε -ης, στην γενική του πληθυντικού τονίζονται στην προπαραλήγουσα.

ΜΑΘΗΜΑ 13

ΟΝΟΜΑ:

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 3 ΑΝΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ ΣΕ -ΑΣ -ΑΣ -ΑΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Σχηματίστε φράσεις γράφοντας το δεύτερο ουσιαστικό στην γενική του ενικού:

- α) τα συστατικά - ο χαλβάς →
- β) η γλυκύτητα - ο χουρμάς →
- γ) η τέχνη - ο σφουγγαράς →
- δ) οι φέτες - ο ανανάς →
- ε) η νοστιμιά - ο αρακάς →

2. Σχηματίστε φράσεις γράφοντας το δεύτερο ουσιαστικό στην γενική του πληθυντικού:

- α) τα άλογα - ο αμαξάς →
- β) τα χρήματα - ο κουμπάρας →
- γ) οι γάτες - ο μυλωνάς →
- δ) τα δίχτυα - ο ψαράς →
- ε) οι στολές - ο μασκαράς →

3. Για κάθε ουσιαστικό: α) Γράψτε πρώτα στις παρενθέσεις την πτώση στην οποία βρίσκεται.
β) Γράψτε ύστερα το κάθε ένα στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού:

- α) ο νοτιάς (.....) →
- β) του βοριά (.....) →
- γ) ο μπάρμπας (.....) →
- δ) τον κουβά (.....) →
- ε) του κουμπάρ (.....) →
- στ) των σφουγγαράδων (.....) →
- ζ) τους ραγιάδες (.....) →
- η) οι καστανάδες (.....) →
- θ) των μπελάδων (.....) →
- ι) του αμαξά (.....) →
- ια) τους παπάδες (.....) →
- ιβ) τον μαρμαρά (.....) →

4. Ξαναγράψτε τις παρακάτω προτάσεις, μεταφέροντας στον πληθυντικό αριθμό τις υπογραμμισμένες φράσεις:

α) Ο κουλουρτζής πουλάει φρέσκα κουλούρια.

.....

β) Ο ταβερνιάρης μαγειρεύει πολλά φαγητά.

.....

γ) Ο τσαγκάρης δουλεύει σκυφτός στον πάγκο του.

.....

δ) Ο γανωματής στα παλιά χρόνια γάνωνε τα χάλκινα σκεύη.

.....

ε) Ο καφετζής φτιάχνει καφέδες από το πρωί.

.....

5. Να κλίνετε τα παρακάτω αρσενικά ανισοσύλλαβα ουσιαστικά σε -ας και σε -ης:

(Μην ξεχάσετε να γράψετε τις πτώσεις. Προσέξτε την σειρά των πτώσεων και των άρθρων. Συμβουλευτείτε τις προηγούμενες σημειώσεις.)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	ο χαλβάς	ο βοριάς	ο παππούλης
Γενική			
Αιτιατική			
Κλητική			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική			
Γενική			
Αιτιατική			
Κλητική			